

Granskning av intern kontroll

Lekmannarevisorerna i Tingsryds kommuns bolag

Carl-Gustaf Folkesson

Adam Svedlund

Innehållsförteckning

1.	Inledning	5
1.1.	Bakgrund	5
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	5
1.3.	Revisionskriterier	5
1.4.	Avgränsning	5
1.5.	Metod	5
2.	lakttagelser och bedömningar	7
2.1.	Finns tillräckligt med styrdokument, riktlinjer och rutiner som stödjer intern kontroll?	7
2.1.1.	lakttagelser	7
2.1.2.	Bedömning	7
2.2.	Är organisation och ansvar avseende den interna kontrollen definierade på ett tydligt sätt?	8
2.2.1.	lakttagelser	8
2.2.2.	Bedömning	9
2.3.	Genomför bolagen väsentlighets- och riskanalyser i tillräcklig omfattning?	9
2.3.1.	lakttagelser	9
2.3.2.	Bedömning	10
2.4.	Beslutar bolagen om internkontrollplaner som baseras på genomförd riskanalys?	10
2.4.1.	lakttagelser	10
2.4.2.	Bedömning	11
2.5.	Genomförs tillräckliga styr- och kontrollåtgärder inom ramen för intern kontroll?	11
2.5.1.	lakttagelser	11
2.5.2.	Bedömning	12
2.6.	Finns det tydliga informationskanaler i organisationen avseende upptäckta brister och att informera om nya och förändrade regler/rutiner?	12
2.6.1.	lakttagelser	12
2.6.2.	Bedömning	12
2.7.	Sker en kontinuerlig utvärdering av styr- och kontrollsystem?	12
2.7.1.	lakttagelser	12

2.7.2.	Bedömning	13
3.	Revisionell bedömning	14
3.1.	Bedömningar mot revisionsfrågor	14
4.	Rekommendationer	17
5.	Bilagor	18

Sammanfattning

	Riktlinjer och styrdokument	Organisation och ansvar	ROV-analys	IK-plan baserad på ROV-analys	Styr- och kontrollåtgärder	Informationskanaler	Utvärdering	Revisionell bedömning
Tingsryds Kommunföretag AB								
Tingsryds Energi AB								
Tingsrydsbostäder AB								
Tingsryd Utveckling och fastighets AB								

Revisionsfråga 1 - Finns tillräckligt med styrdokument, riktlinjer och rutiner som stödjer intern kontroll?

Revisionsfrågan bedöms som *uppfylld* för samtliga bolag.

Revisionsfråga 2 - Är organisation och ansvar avseende den interna kontrollen definierade på ett tydligt sätt?

Revisionsfrågan bedöms som *uppfylld* för samtliga bolag.

Revisionsfråga 3 - Genomför bolagen/stiftelsen väsentlighets- och riskanalyser i tillräcklig omfattning?

För Tingsryds Energi AB och för Tingsrydsbostäder AB bedömer vi revisionsfrågan som *delvis* uppfylld.

För Tingsryds Kommunföretag AB och Tingsryds Utveckling- och Fastighets AB bedömer vi frågan som *ej* uppfylld.

Revisionsfråga 4 - Beslutar bolagen om internkontrollplaner som baseras på genomförd riskanalys?

För Tingsrydsbostäder AB och Tingsryds Energi AB bedömer vi revisionsfrågan som *delvis* uppfylld.

För Tingsryds Kommunföretag AB och Tingsryds Utveckling- och Fastighet AB bedömer vi frågan som *ej* uppfylld.

Revisionsfråga 5 - Genomförs tillräckliga styr- och kontrollåtgärder inom ramen för intern kontroll?

För Tingsryds Energi AB och Tingsrydsbostäder AB bedömer vi revisionsfrågan som *uppfylld*.

För Tingsryds Kommunföretag AB och Tingsryds Utveckling och Fastighet AB bedömer vi frågan som *ej* uppfylld.

Revisionsfråga 6 - Finns det tydliga informationskanaler i organisationen avseende upptäckta brister och att informera om nya och förändrade regler/rutiner?

För Tingsrydsbostäder bedömer vi revisionsfrågan som *uppfylld*.

För Tingsryds Energi AB, Tingsryds Kommunföretag AB och Tingsryds Utveckling och Fastighet AB bedömer vi frågan som *delvis* uppfylld.

Revisionsfråga 7 - Sker en kontinuerlig utvärdering av styr- och kontrollsystem?

Revisionsfrågan bedöms som *delvis* uppfylld för samtliga bolag.

Rekommendationer

Med utgångspunkt från våra iakttagelser samt bedömningar önskar vi lämna följande rekommendationer till respektive bolagsstyrelse:

- att samtliga styrelser tillser att risk- och väsentlighetsanalyser genomförs i enlighet med reglementet för intern kontroll och dokumentet "Arbetet med intern kontroll i Tingsryds kommun".
- att styrelserna för Tingsryds utveckling- och fastighets AB och Tingsryds kommunföretag AB tillser att interna kontrollplaner upprättas i enlighet med Tingsryds kommuns regelverk för intern kontroll.
- att styrelserna för Tingsrydsbostäder AB, Tingsryds kommunföretag AB, Tingsryd Utveckling & Fastighets AB säkerställer att utvärdering av den interna kontrollen sker i enlighet med kommunens regelverk.

Vi önskar även lämna en särskild rekommendation till kommunstyrelsen:

- att kommunstyrelsen utvärderar samtliga bolag avseende den interna kontrollen och i förekommande fall fattar beslut om tidsatta åtgärder.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Lekmannarevisorerna i Tingsryds kommuns bolag har utifrån sin bedömning av väsentlighet och risk beslutat att granska bolagens arbete med den interna kontrollen.

Syftet med intern kontroll är att säkerställa en rimlig av säkerhet i kommunens verksamhet. Det handlar om ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, tillförlitligt finansiell rapportering och information om verksamheten, samt efterlevnad av lagar, riktlinjer m.m.

En väl fungerande intern kontroll är av väsentlig betydelse för såväl styrelseledamöter som bolagsledning och omfattar alla system och rutiner/processer som syftar till att styra verksamheten och ekonomin. En bristfällig styrning, uppföljning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt och att målen inte nås.

Revisorerna har gett PwC i uppdrag att utföra granskningen.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om respektive bolagsstyrelse säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig. Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

- Finns tillräckligt med styrdokument, riktlinjer och rutiner som stödjer intern kontroll?
- Är organisation och ansvar avseende den interna kontrollen definierade på ett tydligt sätt?
- Genomför bolagen/stiftelsen väsentlighets- och riskanalyser i tillräcklig omfattning?
- Beslutar bolagen om internkontrollplaner som baseras på genomförd riskanalys?
- Genomförs tillräckliga styr- och kontrollåtgärder inom ramen för intern kontroll?
- Finns det tydliga informationskanaler i organisationen avseende upptäckta brister och att informera om nya och förändrade regler/rutiner?
- Sker en kontinuerlig utvärdering av styr- och kontrollsystem?

1.3. Revisionskriterier

- Aktiebolagslagen
- Bolagsordning och ägardirektiv
- Övriga relevanta styrdokument

1.4. Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta Tingsryds Kommunföretag AB, Tingsryds Energi AB, Tingsrydsbostäder AB och Tingsryds Utveckling och Fastighets AB. Granskningen avser revisionsåret 2020.

1.5. Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, insamling av beslutsunderlag samt genom intervjuer med VD och övriga berörda tjänstepersoner samt respektive ordförande i granskade

bolag. Vid granskningen början genomfördes även ett inledande samtal med kommunstyrelsens utsedda centrala samordnare.

Granskningen har varit föremål för sakgranskning av de intervjuade.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Finns tillräckligt med styrdokument, riktlinjer och rutiner som stödjer intern kontroll?

2.1.1. Iakttagelser

Av dokumentationen framgår att det finns ett framtaget reglemente för intern kontroll i Tingsryds kommun antaget av kommunfullmäktige 31 maj 2012 § 63. Reglementet omfattar Tingsryds kommuns hela verksamhet, även den verksamhet som bedrivs som aktiebolag och stiftelser. I reglementet används nämnd synonymt med styrelser i bolag och stiftelser. Förvaltningschef motsvaras av verkställande direktör i bolag och stiftelser. Reglementet syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll. Verksamheten ska säkerställa att tre övergripande mål uppnås:

- Verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer och instruktioner är tillfredsställande

Reglementet redogör vidare för organisationen av intern kontroll i kommunen och hur uppföljning ska ske.

Av dokumentationen framgår vidare att det finns ett dokument betitlat "Arbetet med intern kontroll i Tingsryds kommun", fastställt den 27 april 2018. Dokumentet redogör för organisation och ansvar, arbetsgång och formerna för risk- och väsentlighetsanalys, kontrollplan, granskning och granskningsrapport samt utvärdering. Det finns två processbilder över den interna kontrollen, en översiktlig bild som kort beskriver när de olika delarna i processerna ska genomföras och en specifierad (bilaga 1) som beskriver vem som gör vad i respektive del av processen.

Det framgår även av dokumentationen att det finns ett antal framtagna mallar för arbetet med den interna kontrollen. Det finns mallar för risk- och väsentlighetsanalysen, kontrollplan, granskningsuppdrag, sammanställning för risk- och väsentlighetsbedömning, granskningsrapport och granskningsuppdrag. Till varje mall finns det framtagna anvisningar som beskriver hur mallen ska användas. Exempelvis redogör anvisningarna för kontrollplan för intern kontroll för bakgrunden i reglementet, kontrollplanens beståndsdelar, hur planen ska fyllas i och att kontrollplanen ska beslutas av nämnden/styrelsen senast november månad.

2.1.2. Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som *uppfylld*.

Vår bedömning grundas på att vi anser att reglementet för intern kontroll är tydligt. Vi anser även att det är en styrka att reglementet omfattar hela "kommunkoncernen" vilket bidrar till en ökad enhetlighet. Vi bedömer även att de fastställda riktlinjer och rutiner som finns utgör ett bra stöd i arbetet med den interna kontrollen.

2.2. Är organisation och ansvar avseende den interna kontrollen definierade på ett tydligt sätt?

2.2.1. Iakttagelser

I reglementet för intern kontroll redogörs det för hur organisationen avseende kommunens interna kontroll är uppbyggd och hur ansvarsfördelningen ser ut.

Kommunfullmäktige ansvarar för att fastställa reglemente för intern kontroll och beslut om ansvarsfrihet för nämnder och styrelser i samband med årsbokslut.

Kommunstyrelsen ansvarar för att övergripande regler och organisation för den interna kontrollen upprättas och uppdateras, utvärdera det samlade systemet för intern kontroll och besluta om förbättringar. Kommunstyrelsen ska vidare fastställa kommunövergripande kontrollmål för samtliga nämnder och styrelser och bedriva intern kontroll av det egna verksamhetsområdet på samma sätt som gäller för nämnderna.

Nämnderna ansvarar för att den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde är tillräcklig. Nämnden ska utifrån en risk- och väsentlighetsanalys varje år upprätta en handlingsplan och en granskningsrapport för den interna kontrollen.

Förvaltningscheferna ska leda arbetet med att skapa och upprätthålla en god intern kontroll och tillse att regler och anvisningar, risk- och väsentlighetsanalyser, handlingsplan och granskningsrapport tas fram inom nämndens verksamhetsområde. Det är förvaltningschefen som svarar för att en god kontrollmiljö uppnås och bibehålls inom nämndens verksamhetsområde. Förvaltningschefen ska vidare omgående rapportera väsentliga brister i den interna kontrollen till nämnden.

Verksamhetsansvariga chefer ska följa gällande regler och anvisningar för intern kontroll och informera anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare ska verksamhetsansvariga chefer arbeta för att personalen arbetar mot mål och att anställda bidrar till en god intern kontroll. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmaste chef eller den som nämnden har utsett.

Övriga anställda är under skyldighet att följa regler och anvisningar i sitt arbete. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmaste överordnad eller den som nämnden utsett.

Av dokumentet *'Arbetet med intern kontroll i Tingsryds kommun'* framgår att nämnder och styrelser är ytterst ansvariga för att bedriva en god intern kontroll inom respektive verksamhetsområde. Förvaltningschef/VD ansvarar för att leda arbetet och tillse att det finns en god kontrollmiljö. Med god kontrollmiljö avses faktorer som påverkar kulturen inom en nämnd såsom ledarskap, attityder, styrning, engagemang och ansvarsfördelning. Förvaltningschef/VD svarar även för att risk- och väsentlighetsanalyser genomförs och att granskningsrapport och en plan för intern kontroll tas fram samt att granskare utses.

Vidare redogörs det för att det inom varje organisation ska finnas en utsedd person som ska handlägga ärenden med bäring på intern kontroll och samordna arbetet med intern kontroll inom den aktuella förvaltningen/bolaget. Av dokumentet framgår vidare att den kommunala chefsgruppen (CCG) har utsett en central samordnare som ska leda och samordna arbetet med intern kontroll i Tingsryds kommun. Om känsliga uppgifter upptäcks i granskningsprocessen och granskaren inte vill rapportera dessa direkt till ledningen för nämnden/bolaget/styrelsen kan granskaren istället lämna uppgifterna till den centrala samordnaren.

2.2.2. Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som *uppfylld*.

Vår granskning visar att organisation och ansvar avseende den interna kontrollen är tydligt definierad. Vi anser att reglementet för intern kontroll anger en tydlig roll- och ansvarsfördelning för kommunstyrelsen, nämnderna och förvaltningsorganisationen och dess tjänstepersoner.

I övrigt anser vi att det är bra att begreppet kontrollmiljö lyfts fram i reglementet med tanke på att detta är en viktig grundläggande egenskap för att uppnå en väl fungerande intern kontroll.

2.3. Genomför bolagen väsentlighets- och riskanalyser i tillräcklig omfattning?

2.3.1. Iakttagelser

Som nämnts i föregående avsnitt finns det en framtagen mall för risk- och väsentlighetsanalys med tillhörande anvisningar. Mallen är fastställd 19 april 2018 och innehåller information om risken, en matris för bedömning av hur allvarlig risken är och hur sannolik den är. Det finns även en ruta för analys av riskerna och dess konsekvens. Av anvisningarna till mallen framgår definitioner av sannolikhetsnivåerna och konsekvenserna. Av anvisningarna framgår även hur bedömningsarbetet av en risk går till. Får en risk mellan 1–4 poäng ska risken anses vara acceptabel och tas förmodligen inte med i den interna kontrollplanen. Får risken mellan 6–16 poäng bör risken övervägas att tas med i den interna kontrollplanen. En djupare analys kan behöva göras. Av det specificerade arbetsflödet framgår att kommunstyrelsen under perioden augusti-oktober ska besluta om de kommunövergripande kontrollmålen efter en inventering av risker som samtliga nämnder och styrelser deltar i.

Av anvisningarna till mallen för kontrollplan (2) framgår att den interna kontrollplanen ska innehålla två tabeller, tabell 1 (IK Mall 3) utgör själva kontrollplanen med förteckning över utvalda kontrollmål och granskningsuppdrag och tabell 2 (IK Mall 4) är en sammanställning över risk- och väsentlighetsbedömningen. Samtliga risker som lyfts i risk- och väsentlighetsanalysen ska inkluderas i tabellen. Sammanställning över risk- och väsentlighetsbedömningen (IK mall 4) införs alltså i själva internkontrollplanen (IK mall 3). Av sammanställningen över risk- och väsentlighetsbedömningen framgår riskbilden för rutinen, bedömningsgrunder för prioritering, om området ska läggas till kontrollplanen eller ej samt områdets poäng avseende sannolikhet och konsekvensriskpoäng samt den samlade riskpoängen.

Tingsryds Kommunföretag AB

Bolaget har inte tagit fram någon plan för intern kontroll och har därmed inte heller upprättat någon riskanalys som underlag för planen.

Tingsryds Energi AB

Av Tingsryds Energi ABs interna kontrollplan, antagen av styrelsen på sammanträde 28 november 2019 § 53, framgår att bolaget har ett område i sin interna kontrollplan, ”*arbetsmiljörutiner*”. Av planen framgår även att området fanns med i 2019 års plan och eftersom kontrollen inte genomfördes under 2019 kommer området att ligga kvar i bolagets plan även för år 2020. Bedömningen från år 2019 års risk- och väsentlighetsanalys kvarlåg därmed och inga nya områden togs in i analysen. De kommunövergripande kontrollområdena finns med i planen.

Tingsrydsbostäder AB

Av Tingsrydsbostäder ABs interna kontrollplan, beslutad av styrelsen 25 februari 2020 § 10, framgår att bolaget har ett område i sin interna kontrollplan, ”*myndighetsbesiktningar och förordningar*”. Enligt mejlkontakt med kommunens kvalitetsstrateg låg risk- och väsentlighetsanalysen från år

2019 till grund även för år 2020. Ingen risk- och väsentlighetsanalys genomfördes för år 2020. De kommunövergripande områdena är med i planen.

Tingsryd Utveckling och Fastighets AB

Av sammanträdesprotokoll från sammanträdet den 11 december 2019 § 38 framgår att styrelsen beslutade att inte anta några egna kontrollmål för år 2020. Däremot fastställdes de kommunövergripande kontrollmålen för år 2020. Vi har inom granskningen inte tagit del av någon risk- och väsentlighetsanalys eller intern kontrollplan för år 2020. Av intervjuerna framgår att det har genomförts en muntlig risk- och väsentlighetsanalys och att denna inte dokumenterats.

2.3.2. Bedömning

För Tingsryds Energi AB bedömer vi frågan som *delvis* uppfylld. Vi grundar bedömningen på att bolaget har en riskanalys men att den analys som finns är bygger på 2019 års riskanalys. Det har inte genomförts någon förnyad risk- och väsentlighetsanalys för år 2020.

För Tingsrydsbostäder bedömer vi frågan som *delvis* uppfylld. Vi grundar bedömningen på att bolaget har en riskanalys men att den analys som finns är bygger på 2019 års riskanalys. Det har inte genomförts någon ny risk- och väsentlighetsanalys för år 2020.

För Tingsryds Kommunföretag AB samt Tingsryds Utveckling och fastighets AB bedömer vi frågan som *ej uppfylld*. Vi grundar vår bedömning på att bolagen inte har genomfört någon dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys för år 2020.

2.4. Beslutar bolagen om internkontrollplaner som baseras på genomförd riskanalys?

2.4.1. Iakttagelser

Som framgår (avsnitt 2.3.1) ovan ska en sammanställning av riskanalysen infogas i samma dokument som den interna kontrollplanen. Resultatet av den genomförda riskanalysen utifrån IK-anvisning 1 förklaring ROVmatris (IK-mall 1 Matris ROV-analys) sammanställs i den interna kontrollplanen (IK-anvisning 2 – anvisningar kontrollplan).

Tingsryds Kommunföretag AB

Av vad som framgår av p. 2.3 ovan så tar bolaget inte fram någon plan för intern kontroll.

Tingsryds Energi AB

Som nämns ovan låg bolagets kontrollområde för år 2019 även till grund för år 2020 då kontroller-na inte genomförde 2019. Ingen risk- och väsentlighetsanalys för år 2020 genomfördes.

Tingsrydsbostäder AB

Som framgår av avsnitt 2.3 ovan låg risk- och väsentlighetsanalysen för år 2019 även till grund för internkontrollplanen för år 2020. Således genomfördes ingen risk- och väsentlighetsanalys för år 2020.

Tingsryd Utveckling och Fastighets AB

Som nämns ovan har inte risk- och väsentlighetsanalysen dokumenterats, det har inte heller upprättats någon intern kontrollplan. Av intervjuerna framgår att det har genomförts en muntlig risk- och väsentlighetsanalys och att denna inte dokumenterats.

2.4.2. Bedömning

För Tingsrydsbostäder AB och Tingsryds Energi AB bedömer vi revisionsfrågan som *delvis* uppfyllt. Vi grundar bedömningen på att det har genomförts en riskanalys men att den bygger på 2019 års analys. Det har inte genomförts någon analys inför 2020 års interna kontrollplaner.

För Tingsryds Kommunföretag AB och Tingsryds Utveckling och Fastighets AB bedömer vi revisionsfrågan som *ej uppfyllt*. Vi grundar bedömningen på att bolagen inte har genomfört en dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys eller har beslutat om en intern kontrollplan.

2.5. Genomförs tillräckliga styr- och kontrollåtgärder inom ramen för intern kontroll?

2.5.1. Iakttagelser

Av reglementet för intern kontroll framgår att kommunstyrelsen ska utvärdera den interna kontrollen och med utgångspunkt i nämndernas och styrelsernas rapporter vidta åtgärder i de fall det behov av förbättringar uppstår. Av dokumentet "*anvisningar för granskning inom intern kontroll*" framgår att det för respektive kontrollområde ska finnas en specificering vilka tänkta kontrollmoment som finns och vilken metod som kan vara lämplig att genomföra dessa med.

Av anvisningarna framgår att nämnderna/styrelserna inte ska granska sin egen verksamhet utan att en kontrollansvarig från en annan nämnd eller bolag ska utses. Kontrollområden som nämnderna/styrelserna har föreslagit tas upp i den centrala chefsgruppen (CCG) för diskussion, det är också där de kontrollansvariga nämnderna och bolag utses. De kommunövergripande kontrollområdena kontrolleras av den nämnd/bolag som utses som kontrollansvarig för just den nämnden eller bolaget. Om bildningsnämnden exempelvis utses som kontrollansvarig för vård- och omsorgsnämnden kontrollerar bildningsnämndens granskare de kommunövergripande områdena hos vård- och omsorgsnämndens verksamhet.

Av anvisningarna framgår att den sammanlagda tidsåtgången för att granska ett kontrollområde får uppgå till 1 dag, då ingår kontakter, granskning och rapportskrivning. Kontrollrapporten ska omfatta 1–2 sidor. Det finns en mall framtagen för granskningsrapporten.

Tingsryds Kommunföretag AB

Mot bakgrund av att bolaget saknar en kontrollplan har inte heller några särskilda kontrollområden fastställts.

Tingsryds Energi AB

Av Tingsryds Energi ABs internkontrollplan för år 2020 framgår att kontrollområdet "arbetsmiljörutiner" ska kontrolleras genom kontroll av att skrivna rutiner följs samt att de är uppdaterade i enlighet med gällande föreskrifter och att nödvändiga rutiner finns samt kontroll av att eventuella händelser och åtgärder dokumenteras.

Tingsrydsbostäder AB

Av Tingsrydsbostäders internkontrollplan framgår att kontrollområdet "myndighetsbesiktningar och förordningar" ska kontrolleras genom bl.a. besiktning av hissar och lyftanordningar, besiktning av tryckkärl och om rapportering av köldmedia blir gjorda i tid.

Tingsryd Utveckling och Fastighets AB

Eftersom bolaget enbart antog de kommunövergripande kontrollområdena och inte antog några egna kontrollområden genomförs inga kontrollområden utom de kommunövergripande.

2.5.2. Bedömning

För Tingsryds Energi AB och Tingsrydsbostäder AB bedömer vi revisionsfrågan som *uppfylld*. Bedömningen grundas på att bolagens internkontrollplaner innehåller kontrollmoment eller metod för hur kontrollområden ska kontrolleras.

För Tingsryds Kommunföretag AB och Tingsryds Utveckling och fastighets AB bedömer vi revisionsfrågan som *ej uppfylld*. Bedömningen grundas på att bolagen inte har antagit några egna kontrollområden för intern kontroll vilket medför att det inte genomförs några styr- och kontrollåtgärder inom ramen för den interna kontrollen.

2.6. Finns det tydliga informationskanaler i organisationen avseende upptäckta brister och att informera om nya och förändrade regler/rutiner?

2.6.1. Iakttagelser

Av reglementet framgår att det finns en fastställd kedja avseende att rapportera avvikelser där anställda och verksamhetsansvariga rapporterar till förvaltningschef som i sin tur rapporterar till nämnd. Som det redogörs för ovan, är det den centrala chefsgruppen (CCG) som utser granskare för nämndernas/styrelsernas granskningar. Det redogörs under intervjuerna för att dialog kring den interna kontrollen även sker i den centrala chefsgruppen. Av dokumentet "arbetet med intern kontroll i Tingsryds kommun" framgår att den centrala chefsgruppen har utsett en central samordnare som ska leda och samordna kommunens arbete med intern kontroll.

Avseende Tingsryds Kommunföretag AB så sker ett informationsutbyte i möten med de övriga bolagen kring frågor som har beröring mot den interna kontrollen. Av vad som framgått av granskningen sker inte några specifika diskussioner kring intern kontroll mellan bolagen.

Av intervjuerna framgår att Tingsryds Utveckling och fastighets AB har ägardialoger där bl.a. ägardirektiven följs upp. Det redogörs för att ägardialog sker när ägardirektiven ska följas upp och även om en fastighet ska säljas. Det beskrivs även att det sker kommunikation kring intern kontroll mellan de kommunala bolagen och att fokus har varit mer praktisk information än dokumentation.

Vid intervjuerna redogörs det för att Tingsrydsbostäder har ett eget intranät där mycket av bolagets kommunikation sker. Uppföljning av den interna kontrollen sker även på bolagets styrelsemöten.

Det framgår också av intervjuerna att Tingsryds Energi AB genomför en kundundersökning som en del i sin verksamhetskontroll.

Av intervjuerna framgår att det finns ett förbättringsområde vad gäller dialogen kring intern kontroll mellan bolagen och ägaren.

2.6.2. Bedömning

För Tingsrydsbostäder AB bedömer vi revisionsfrågan som *uppfylld*. Vi grundar bedömningen på att bolaget har informationskanaler i form av intranät.

För Tingsryds Kommunföretag AB, Tingsryds Utveckling och Fastighets AB och Tingsryds Energi AB bedömer vi frågan som *delvis uppfylld*. Vi grundar bedömningen på att det finns vissa former för informationsspridning i organisationerna men att vi bedömer att dessa inte är tillräckliga.

2.7. Sker en kontinuerlig utvärdering av styr- och kontrollsystem?

2.7.1. Iakttagelser

Av reglementet för intern kontroll framgår att kommunstyrelsen ansvarar för att med utgångspunkt i nämndernas och revisionens årsrapport årligen utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och besluta om förbättringar i de fall det behövs. Kommunstyrelsen ska årligen rapportera resultatet till kommunfullmäktige och kommunens revisorer. Av reglementet framgår även att för-

valtningschef är skyldig att omgående rapportera väsentliga brister i den interna kontrollen till nämnden.

Av dokumentet "Arbetet med intern kontroll i Tingsryds kommun" framgår att den centrala samordnaren sammanställer en utvärderingsrapport som beslutas av kommunstyrelsen i slutet av kontrollåret i februari. I mars överlämnas utvärderingsrapporten till kommunfullmäktige och revisorerna. Framgår det av utvärderingsrapporten att den interna kontrollen inte fungerar tillfredsställande kan kommunstyrelsen besluta om att nödvändiga åtgärder vidtas.

Av kommunstyrelsens utvärdering av den interna kontrollen år 2019, fastställd av kommunstyrelsen 24 februari 2020 § 56, framgår att utvärderingen omfattar vilka kontroller som fanns med i nämndernas och bolagens internkontrollplaner och vilka av kontrollerna som har genomförts eller ej. Av utvärderingen framgår även hur många åtgärder som har resulterat i en åtgärdsplan. Det sker sedan en samlad bedömning för respektive nämnd/styrelse utifrån skalan svag-tillfredsställande-god. Resultatet av utvärderingen var att det sammanlagda antalet genomförda granskningar var 14. Antalet uteblivna granskningar var 4 och antalet åtgärder som gick till en handlingsplan var 5. Kommunstyrelsen och samtliga nämnder har blivit bedömda men det saknas information om 3 av 4 bolag. Det bolag som blev bedömt var Tingsryds Energi AB, där bolagets interna kontroll bedömdes som "tillfredsställande". Av den samlade utvärderingen framgår att alla nämnder/styrelser har inkommit med granskningsrapporter förutom styrelserna för Tingsrydsbostäder och TUFAB. Det framgår att det för TUFABs del beror på att kontrollen inte hade blivit utförd. Vidare noterar vi att Tingsryds kommunföretag AB inte ingår i kommunstyrelsens utvärdering.

Av utvärderingen framgår även att flera brister konstaterades i den interna kontrollprocessen, däribland att flera av granskningarna inte var inlämnade till uppdragsgivande nämnd/styrelse i tid och att flera verksamheter inte har redovisat en risk- och väsentlighetsanalys innehållande de risker som inte har inkluderats i en intern kontrollplan. Kommunstyrelsens samlade bedömning av 2019 års interna kontroll var "svag". Utvärderingen innehöll även ett antal förslag till förbättringsåtgärder för den interna kontrollprocessen. Vi har i granskningen inte tagit del av huruvida dessa åtgärdsförslag har genomförts. Vi har inte heller tagit del av huruvida de åtgärdsförslag som lämnas i samband med respektive stiftelse eller bolags granskningsrapport har beaktats eller genomförts.

2.7.2. Bedömning

Revisionsfrågan bedöms som *delvis* uppfylld.

Bedömningen grundar sig på att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning för utvärdering av styr- och kontrollsystemen avseende intern kontroll. Bedömningen grundar sig även på att utvärderingen sker systematiskt och utifrån ett fastställt tidsintervall.

Vi noterar att det inte sker någon uppföljning av de åtgärdsförslag som lämnas i samband med den samlade utvärderingen av den interna kontrollen eller utifrån de granskningsrapporter som genomförs.

Vi noterar även att Tingsrydsbostäder, Tingsryds Kommunföretag AB och Tingsryd Utveckling & Fastighets AB *inte* ingick i kommunstyrelsens samlade utvärdering av 2019 års interna kontroll pga. avsaknad av underlag.

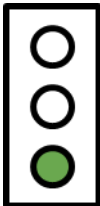
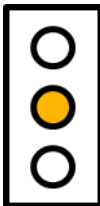
3. Revisionell bedömning

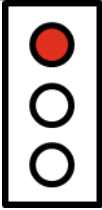
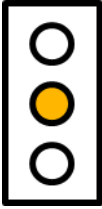
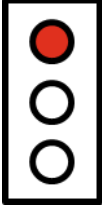
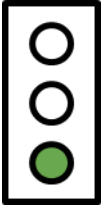
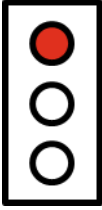
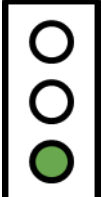
Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att Tingsryds Energi AB och Tingsrydsbostäder AB *delvis* säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig.

Vidare gör vi bedömningen att Tingsryds Utvecklings- och Fastighets AB och Tingsryds Kommunföretag AB *inte* säkerställer en tillräcklig intern kontroll.

Våra sammanfattande bedömningar bygger på nedanstående bedömningar av respektive revisionsfråga.

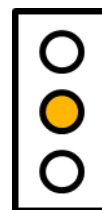
3.1. Bedömningar mot revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Finns tillräckligt med styrdokument, riktlinjer och rutiner som stödjer intern kontroll?	Uppfyllt Vår bedömning grundas på att vi anser att reglementet för intern kontroll är tydligt. Vi anser även att det är en styrka att reglementet omfattar hela "kommunkoncernen" vilket bidrar till en ökad enhetlighet. Vi bedömer även att de fastställda riktlinjer och rutiner som finns utgör ett bra stöd i arbetet med den interna kontrollen.	
Är organisation och ansvar avseende den interna kontrollen definierade på ett tydligt sätt?	Uppfyllt Vår granskning visar att organisation och ansvar avseende den interna kontrollen är tydligt definierad. Vi anser att reglementet för intern kontroll anger en tydlig roll- och ansvarsfördelning för kommunstyrelsen, nämnderna och förvaltningsorganisationen och dess tjänstepersoner.	
Genomför bolagen väsentlighets- och riskanalyser i tillräcklig omfattning?	Delvis uppfyllt/Ej Uppfyllt För <i>Tingsryds Energi AB</i> och <i>Tingsrydsbostäder AB</i> bedömer vi frågan som delvis uppfyllt. Vi grundar bedömningen på att bolagen har riskanalyser men att dessa är från år 2019 och att bolagen inte har genomfört analyser för år 2020.	

	<p>För <i>Tingsryds Kommunföretag AB</i> samt <i>Tingsryds Utveckling och fastighets AB</i> bedömer vi frågan som ej uppfylld. Vi grundar vår bedömning på att bolagen inte har genomfört någon dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys för år 2020.</p>	
<p>Beslutar bolagen om internkontrollplaner som baseras på genomförd riskanalys?</p>	<p>Delvis uppfyllt/Ej uppfyllt</p> <p>För <i>Tingsrydsbostäder AB</i> och <i>Tingsryds Energi AB</i> bedömer vi revisionsfrågan som delvis uppfylld. Vi grundar bedömningen på att det har genomförts en riskanalys men att den bygger på 2019 års analys. Det har inte genomförts någon analys inför 2020 års interna kontrollplaner.</p> <p>För <i>Tingsryds Kommunföretag AB</i> och <i>Tingsryds Utveckling och Fastighets AB</i> bedömer vi revisionsfrågan som ej uppfylld. Vi grundar bedömningen på att bolagen inte har genomfört en dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys eller har beslutat om en intern kontrollplan.</p>	
<p>Genomförs tillräckliga styr- och kontrollåtgärder inom ramen för intern kontroll?</p>	<p>Uppfyllt/Ej uppfyllt</p> <p>För <i>Tingsryds Energi AB</i> och <i>Tingsrydsbostäder AB</i> bedömer vi revisionsfrågan som uppfylld. Bedömningen grundas på att stiftelsens och bolagets internkontrollplaner innehåller kontrollmoment eller metod för hur kontrollområden ska kontrolleras.</p> <p>För <i>Tingsryds Kommunföretag AB</i> och <i>Tingsryds Utveckling och fastighets AB</i> bedömer vi revisionsfrågan som ej uppfylld. Bedömningen grundas på att bolagen inte har antagit några egna kontrollområden för intern kontroll vilket medför att det inte genomförs några styr- och kontrollåtgärder inom ramen för den interna kontrollen.</p>	
<p>Finns det tydliga informationskanaler i organisationen avseende upptäckta brister och att informera om nya och förändrade regler/rutiner?</p>	<p>Uppfyllt/delvis uppfyllt</p> <p>För <i>Tingsrydsbostäder AB</i> bedömer vi revisionsfrågan som uppfylld. Vi grundar bedömningen på att bolaget har informationskanaler i form av intranät.</p>	

För *Tingsryds Kommunföretag AB, Tingsryds Utveckling och Fastighets AB och Tingsryds Energi AB* bedömer vi frågan som delvis uppfyllt. Vi grundar bedömningen på att det finns vissa former för informations-spridning i organisationerna men att dessa inte anses vara tillräckliga.

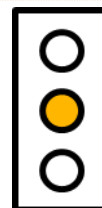

Sker en kontinuerlig utvärdering av styr- och kontrollsystem?

Delvis uppfyllt

Bedömningen grundar sig på att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning för utvärdering av styr- och kontrollsystemen avseende intern kontroll. Bedömningen grundar sig även på att utvärderingen sker systematiskt och utifrån ett fastställt tidsintervall. Vi noterar att det inte sker någon uppföljning av de åtgärdsförslag som lämnas i samband med den samlade utvärderingen av den interna kontrollen eller utifrån de granskningsrapporter som genomförs. Vi noterar även att Tingsrydsbostäder, Tingsryds Kommunföretag AB och Tingsryd Utveckling & Fastighets AB inte ingick i kommunstyrelsens samlade utvärdering av 2019 års interna kontroll pga. avsaknad av underlag.

4. Rekommendationer

Med utgångspunkt från våra iakttagelser samt bedömningar önskar vi lämna följande rekommendationer till respektive bolagsstyrelse:

- att samtliga styrelser tillser att risk- och väsentlighetsanalyser genomförs i enlighet med reglementet för intern kontroll och dokumentet "*Arbetet med intern kontroll i Tingsryds kommun*".
- att styrelserna för Tingsryds utveckling- och fastighets AB och Tingsryds kommunföretag AB tillser att interna kontrollplaner upprättas i enlighet med Tingsryds kommuns regelverk för intern kontroll.
- att styrelserna för Tingsrydsbostäder AB, Tingsryds kommunföretag AB, Tingsryd Utveckling & Fastighets AB säkerställer att utvärdering av den interna kontrollen sker i enlighet med kommunens regelverk.

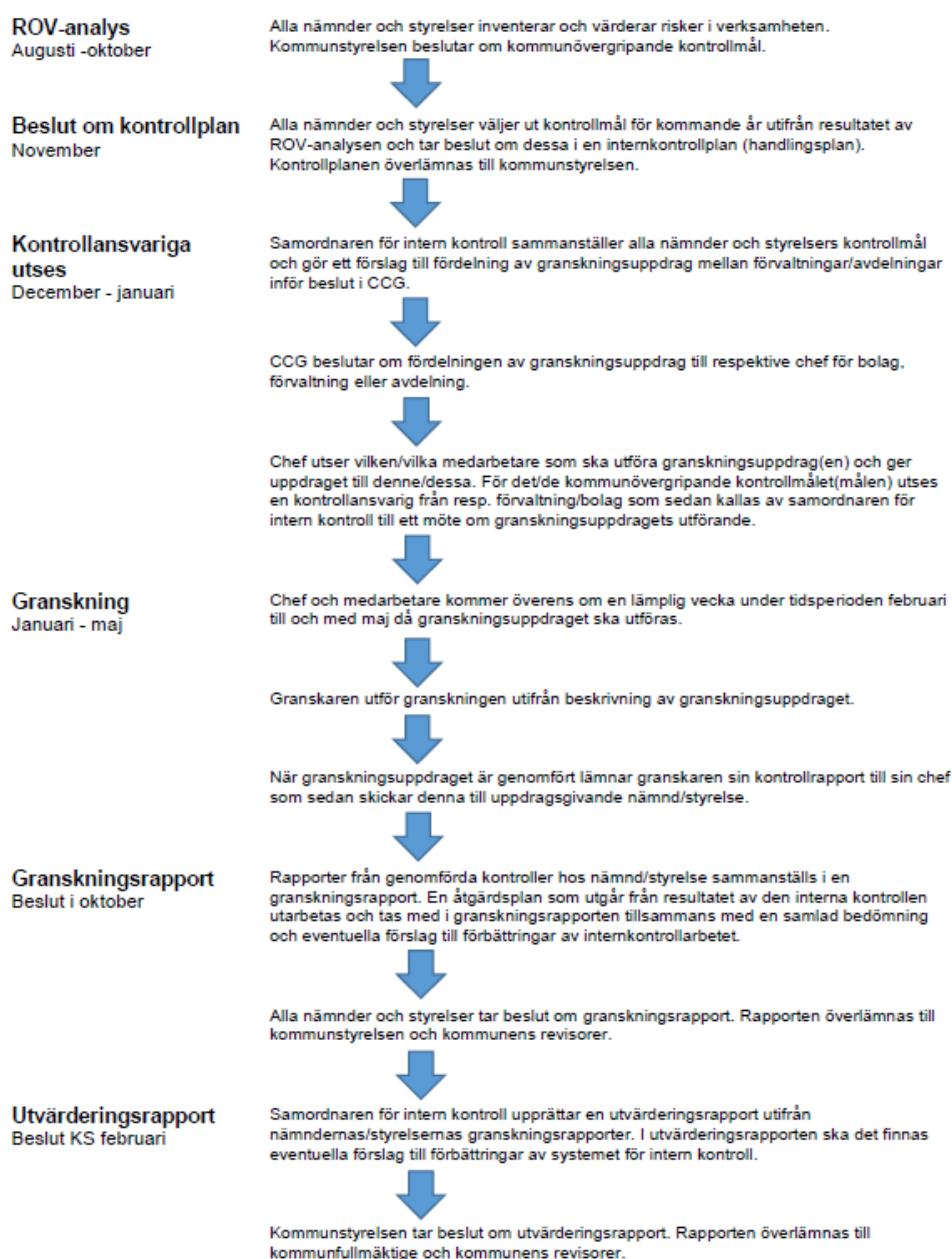
Vi önskar även lämna en särskild rekommendation till kommunstyrelsen:

- att kommunstyrelsen utvärderar samtliga bolag avseende den interna kontrollen och i förekommande fall fattar beslut om tidsatta åtgärder.

5. Bilagor

Arbetsflöde intern kontroll specificerat.

ARBETSFLÖDE INTERN KONTROLL - SPECIFICERAT

21-03-17

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Tingsryds kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 200417. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.